

Адыгэ голос адыга

Адыгэ Республикэм и Правительствоэ игъэзет

Лъэпкъ ыкIи дин зэгурылоныгъэр тибаиныгъ

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу Тхьаклушынэ
Аслъан Адыгеим ыкIи Пшызэ шьолъырым
ащыпсэурэ быслымэнхэм ямуфтиеу Къэрдэнэ
Аскэрбий тыгъуасэ Iофшлэгъу зэлуклэгъу дырилагъ.

Францием кышцыдагъэжыагъэу журналым Пегъымбарэу Мухъамэд фэгъэхыгъэ клэнэклалъэ зыхэлъ сурэтхэр кызырхыагъэхэр дунаим щыпсэурэ быслымэнхэм аумысыгъ, бырсырышхуи ащ кыпыкыгъ. Республикэм исхэм мыщ еплъыкIэу фырялэр зыфэдэм, лъэпкъ ыкIи дин зэгурылоныгъэр гъэптыгъэным пае шлэгъэн фаехэм лъэныкьохэр атегушылагъэх. Чэчэн Республикэм икъэлэ шхъалэу Грознэм щыкIогъэ митингым Адыгеим ыцIэклэ Къэрдэнэ Аскэрбий зипэщэ лыкIо купыр хэлэжыагъ. Ащ зэфэхьысыжьэу фэхьугъэхэм, зэхэхъэшхом гупшысэу аригъэшлыгъэхэм АР-м и Лышхъэ аклэупчлагъ.

Къэрдэнэ Аскэрбий кызырлыагъэмкIэ, Грознэм щыкIогъэ Iофтхьабзэм нэбгырэ миллион фэдиз хэлэжыагъ, ахэм ащыщыгъ тиреспубликэ икIыгъэ лыкIо купэу нэбгырэ 20 зыхэтэгъэр. Быслымэнхэм агъэ-лъэплэрэ клэнэклалъэ зыхэлъ сурэтхэу Пегъымбарэу Мухъамэд фэгъэхыгъэхэр журналым кызырэрэгъэхьагъэхэм тикъэралыгъо щыпсэухэрэм дырагъэштагъэл, ащ фэдэ зекIуакIэр аумысыгъ. Быслымэнхэм ямызакъоу нэмыкI динхэр зылэжырэ цыфхэри митингым къекIолагъэх. Урысыем исхэм лъэпкъ ыкIи дин зэгурылоныгъэр зэрагъэлаплэрэр, бырсыр кытхэзылхъэ зышIоигъо кIуачIэ-

хэм апэуцужьынхэм зэрэфэхьазырхэр — джары митингым хэлэжыагъэхэм гупшысэ шхъалэу кышагъэщыгъэр. Мы мафэхэм Адыгеим ыкIи Пшызэ шьолъырым арыт мэщытхэм къаIоIлагъэхэр лъэпкъ ыкIи дин зэпэуцужь тимыIэнэу, зэгурылоныгъэ тазыфагу илхынэу Тхьэм елъэлугъэх.

— Грознэм щыкIогъэ Iофтхьабзэр рэхъатэу, бырсыр кыпымыкIэу рекIокIыгъ, цыфхэм яшIоигъоныгъэхэр кыралотыкIыи, зэбгырыкIыжьыгъэх. Ары зэрэщытын фаери. Непэ Адыгеим лъэпкъ ыкIи дин зэгурылоныгъэ, мамырныгъэ ыкIи рэхъатныгъэ илхын — ар зэкIэмэ анахъ шхъалэу сэлхытэ, ары тибайныгъэр. Тапэки Урысыем, Къыблэ шьолъырым, тиреспубликэ мыщ фэдэ зэфыщытыкIэ дэгъухэр арылхынхэм, цысэ дэй къэзыгъэла-гъохэрэм, бырсыр кытхэзылхъэ зышIоигъохэм тапэуцужьыным тыналэ тедгъэтын ыкIи тыфэбэнэн фае, — кылуагъ Тхьаклушынэ Аслъан.

**ТХЪАРКЪОХЪО
Адам.**

Сурэтыр А. Гусевым тырихыгъ.

Хэхъоныгъэхэр ешIых

Цыфхэм медицинэ уплэкIунхэр арагъэшIынхэмкIэ шэпхъэ лъагэхэм адиштэрэ агъэкощырэ кабинетэу сомэ миллион 20 зыуасэр ыкIи операционнэ блокэу «С-дуга» зыфилорэм ирентген-узгъэунафын хирургическэ аппаратэу сомэ миллиони 2 зыуасэр Адыгэ республикэ клиническэ онкологическэ диспансерым кыIэклэхьагъэх.

Агъэкощырэ комплексым хэхъэх: маммограф, гинеколог ыкIи УЗИ врачхэм якабинетхэр. Ахэм яшIуагъэклэ республикэм ирайонхэм ащыпсэурэ цыфхэм пэшIорыгъэш уплэкIунхэр афашIынхэ, онкологием епхыгъэу уз ялэмэ кышагъэщын альэкIышт.

Мы уахътэм ехъулэу адэбз уз ялэу диспансерым иучет нэбгырэ 12400-рэ хэт. Тиреспубликэ щыпсэурэ цыфхэр зэкIэ пштэхэмэ, мы пчъагъэр ахэм япроценти 2,5-м клэхъэ. 2014-рэ ильэсэм диспансерым иучет нэбгырэ 1614-рэ хагъэуцагъ, ахэм ащыщэу нэбгырэ 600-мэ я 3-4-рэ стадиер ялэу кышагъэщыгъ.

Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымкIэ и Министерствэ илофышIэхэм кызыралагъэмкIэ, мыщ фэдэ дэкIыгъохэм мэхъанэшхо ялэу щыт. Агъэкощырэ кабинетхэр кызыфагъэфедэхъэзэ районхэм ащыпсэухэрэм пэшIорыгъэш хэушхъафыкIыгъэ уплэкIунхэр афашIыхэмэ, игъом ыкIи охътэ клэкIым кыкIоIцI адэбз уз зилэхэр кышагъэщынхэ альэкIышт. Ахэр нахъ пасэу бгъэунафыхэ къэс узэрялэзэщтыри нахъ Iэшлэх хъушт. Къэлогъэн фае врач-онкологхэм ябригадэ идэкIыгъохэр ильэсэм Iлогъогогъо республикэм ирайонхэм зэращызэхъагъэхэрэр.

Адыгэ республикэ онкодиспансерым иврач шхъалэу Бэрэтэрэ Сэфэрбий кызырлыагъэмкIэ, адэбз уз зилэу кышагъэщырэ цыфхэр нахъ игъэкло-тыгъэу ауплэкIужьыщтых ыкIи диспансерым щялэзэщтых. Апэрэ степень зилэ адэбзыр кызы-

хагъэщырэ цыфхэм япроцент 90-р агъэхъужьын альэкIы.

— Iэмэ-псымакIэхэр кызырэтIэклэхъэхэрэм ыкIи диспансерым ипарк хэхъоныгъэхэр зэришIыхэрэм яшIуагъэклэ цыфхэм медицинэ фэлэ-фашIэхэр зэрифэшъуашэу афэдгъэцэкIэнхэ амал тилэ хъугъэ, — кылуагъ Бэрэтэрэ Сэфэрбий.

Аппаратэу «С-дуга» зыфилорэм ишIуагъэклэ сымаджэхэм шэпхъакIэхэм адиштэу медицинэ Iэпылэгъу арагъэгъотын альэкIышт. Лъыр зэрыкIорэ лъынтфэхэм, къупшхъэхэм, нэмыкI Iэпкъ-лъэпкъхэм алэныкьокIи нахъ игъэкло-тыгъэу уплэкIунхэр афызэхъащэнхэ амал ялэшт.

Федеральнэ программэу «Онкология» зыфилорэм кыдыхэлъытагъэу мыщ фэдэ Iэмэ-псымэхэр къащэфыгъэх. БлэкIыгъэ ильэсэм кышцегъэжыагъэу онкологическэ кыулыкIуым игъэклэжыын Адыгеим щырагъэжыагъ. Ахэм зэу ащыщ адэбз уз зилэхэм зэхэубытгъэ медицинэ Iэпылэгъу афэхъунхэмкIэ сомэ миллион 442-рэ зыосэ шэпхъакIэхэм адиштэрэ медицинэ Iэмэ-псымэр кызырэзылэклагъэхьагъэр.

Онкологхэм кызырэлорэмкIэ, кыулыкIуым хэхъоныгъэхэр ышIынхэмкIэ анахъ пшъэрыл шхъалэу илэхэм ащыщ республикэм щыпсэухэрэм Iэпылэгъоу аратырэм изытет нахышIу шыгъэныр, цыфхэм япсауныгъэ кызытэгъэнэжыгъэныр ыкIи адэбз узыр кыамыутэлэнымкIэ пэшIорыгъэш Iофтхьабзэхэр зэхэцэгъэнхэр.

(Тикорр.).

Псым икъэтыжыын Iоф дашIэ

Къушхъэхэм лъэшэу кызырращыуцъылыгъэм ыкIи зашъохэрэ псыр зэрафимыкIуштым кыхэкIыкIэ щылэ мазэм и 20-м кышцегъэжыагъэу график гъэнэфагъэм тетэу кьалэу Мыекъуапэ псыр щалэклагъэхъэ.

Мы гумэкIыгъор дэгъэзыжыгъэным пае шлэгъэн фаехэм афэгъэхыгъэу АР-м и Премьер-министрэу Къумпыл Мурат муниципальнэ гъэпсыкIэ зилэ «Кьалэу Мыекъуапэ» иадминистрация ипашэу Александр Наролинымрэ «Мыекъопэ водоканалым» ипашэу Нэгъой

Муратрэ гушыIэгъу афэхъугъ.

Александр Наролиным кызырлыагъэмкIэ, псыугоиплэхэм арытын фэе псым кызырэщыкIагъэм гумэкIыгъохэр кызыдыдхыгъэх. Мыекъуапэ щыпсэурэ цыфхэм зэпыу имыIэу псыр кьалэклэхъаным пае чэщымафэм псыугоиплэхэм ку-

бометрэ мин 80 фэдиз кьарыхъан фае. Мы уахътэм а пчъагъэр кубометрэ мин 40-м нэсырэп. Артезианскэ псыугоиплэхэм кубометрэ мин 20 — 25-рэ фэдиз кьарашы, ауми псы кубометрэ мин 15-м щэкIэх. Ащ кыхэкIыкIэ охътэ гъэнэфагъэм тетэу псыр цыфхэм алэклэхъанэу унашъо ашыгъэ. Мафэ къэс пчэдыжым сыхъатыр 7-м кышцегъэжыагъэу 9-м нэс ыкIи пчыхъэм сыхъатыр 6-м кышцегъэжыагъэу 9-м

нэс псыр кьатIупщызэ ашышт.

Мыщ фэдэ шыкIэм шIуагъэ кытэу ригъэжыагъ. Зы мафэм кыкIоIцI псыугоиплэхэм арыт псым кубометрэ мини 7 хэхъуагъ. Джащ фэдэу къушхъэхэм градуси 5-м нэсэу кызырращыфэбагъэм кыхэкIыкIэ мы гумэкIыгъом идэгъэзыжыын нахъ Iэшлэх кьафэхъунэу агъэнафэ. Ом изытет зытэуцужьыкIэ Мыекъуапэ щыпсэухэрэм псыр кызырэлэклагъэщтыгъэм фэдэу аратышт.

— Цыфхэм ящылэклэ-псэукIэ зыпкъ итынымкIэ мэхъанэшхо

зилэ псыр игъом ыкIи икыу фэдизэу алэклэгъэхъэгъэныр типшъэрыл шхъалэ, — кыхыгъэщыгъ Къумпыл Мурат. — Охътэ клэкIым кыкIоIцI амалэу щылэхэр дгъэфедэхъэзэ мы гумэкIыгъор дэгъэзыжыгъээн фае. ПсымкIэ кьалэм ичIэнагъэхэр нахъ макIэ шыгъэнхэ, джащ фэдэу псым фэсакъхэу цыфхэм агъэфедэн зэрэфаер кьагурыл фае. Къыхэдгъэщын непэ Мыекъуапэ дэсхэм кьалэклэхъэрэ псыр шэпхъэшIухэм зэрадиштэрэр, ащ уасэ фэтшын фае.

ПИАТЫКЪО Анет.

Ялофшлэн зэфахьысыжьи

Адыгэ Республикэм и Общественнэ палатэ иящэнэрэ зэлуклэгъу нэбгырэ 30 хъоу загъэпсыгъэр 2013-рэ ильэсым игъэтхэпэ маз ары. Тыгъуасэ, шылэ мазэм и 21-м, зэхэсыгъоу ялагъэр а ильэситлум лофэу ашлагъэр ары зыфэгъэхьыгъагъэр.

Зэхэсыгъом хэлъагъэх АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм социальнэ политикэмклэ ыкли псауныгъэр къэухъумэгъэнымклэ икомитет ипашэу Ирина Ширинар, АР-м и Лышхъэ ыкли министрэхэм я Кабинет я Администрации ипкылоу Бэгъ Людмила, цыфхэм яфитыныгъэхэмклэ Адыгэ Республикэм и Уполномоченнэу Анатолий Осокиныр, клэлэцыкълухэм яфитыныгъэхэмклэ Уполномоченнэу Александр Ивашиныр, предпринимательхэм яфитыныгъэхэр къэухъумэгъэнхэмклэ Уполномоченнэу Зэфэс Владислав, нэмыкхэр.

Ильэситлум лофэу ашлагъэм

фэгъэхьыгъэу къэгущылагъ АР-м и Общественнэ палатэ итхьаматэ игуадзэу Анна Крюковар. Пстэумэ апэу лофшлэгъу зэхэсыгъоу ялагъэхэм АР-м и Лышхъэ, гъэцэкклэу ыкли хэбзэгъэуцу къулыкълухэм япашэхэри ренэу зэрахэлэжъагъэхэр ыкли къызэрашгыушылагъэхэр аш кыыхигъэщыгъ. Палатэм лъэныкъо пстэумкли республикэм ищылэныгъэ, лофыгъохэм язэшлохын илахьышлу хильхъаным анахъэу аш хэтхэр зэрэпылгыгъэхэри клігъэтхыгъ. Псэуплэ-коммунальнэ хьызмэтым, псауныгъэм икьэхъумэн, гъэсэныгъэм хэхьоньгъэхэр егъэшлыгъэнхэм,

спортым ыкли физкультурэм, наркотикхэм апэшлуклогъэным, ныбжьыкклэ политикэм япхыгъэ лофыгъохэм япхырышын, язэшлохын, УФ-м и Президент 2013-рэ ильэсым ижъоныгъоклэ мазэ унашъоу къышлыгъагъэхэр гъэцэклагъэ хъунхэм адэлэжъагъэх. Нэмык лофэу ашлагъэхэм, тапэклэ уналэ зытебгъэтын фаеу альэгъухэрэми ар игъэклотыгъэу къатегушылагъ. Къыныгъохэр шылагъэхэми, пшъэрылхэу ялэхэр хэзыгъэ имылэу агъэцэкклэнхэ зэралэжыгъэм клэухым къыкклігъэтхьыжыгъ.

Нэужым комиссиехэм лофэу ашлагъэм афэгъэхьыгъэ докладхэр ахэм япашэхэм къашыгъэх. Пстэумэ ауж тапэклэ Общественнэ палатэм хэтхэм лоф зыдашлэн фаеу къыхагъэщыхэрэм игъэклотыгъэу атегушылагъэх, яеплыкклэхэмклэ зэдэгощагъэх ыкли ахэр АР-м и Лышхъэ, Къэралыгъо Советым — Хасэм, министрэхэм я Кабинет афагъэхьынхэу зедаштагъэ.

ХЪУТ Нэфсэт.

Пшъэдэклъыжьи агъэлъэшыгъ

Хэбзэнчъэу джэгун бизнесым пылхэм пшъэдэклъыжьи арагъэхьыгъэр агъэлъэшыгъ.

Урысые Федерацием ифедеральнэ хэбзэгъэуцугъэу «Административнэ хэбзэуконогыгъэхэм афэгъэхьыгъэу УФ-м и Уголовнэ кодекс зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэр» зыфилохэм къыдыхэлъытагъэу фэдэу ашлырэм емылтыгъэу гъэбылгыгъэкклэ джэгуплэ чыплэхэм лоф языгъашлэхэрэм джи уголовнэ пшъэдэклъыжьи арагъэхьыгъ.

Хэбзэгъэуцугъэр аукозэ узылэпызыщэрэ джэгунхэр зэ-

хэзыщэхэрэм пшъэдэклъыжьи арагъэхьыгъэр агъэлъэшыгъ. Мыщ епхыгъэ бзэджэшлагъэм къыхиубытэщыгъэ лъэныкъоу «Федэу къахьыгъэр шлок имылэу сомэ миллион 1,5-м ехъугъэмэ» зыфилохэр аш хагъэклыгъ. Аш къыхэкълэу бзэджашлэхэм федэу къахьыгъэм емылтыгъэу джи ахэм уголовнэ лоф къафызэлуахын альэклыгъ.

Хэбзэнчъэу агъэфедэрэ джэгуплэ казинохэу федэшхо къэзыхьхэрэм, джаш фэдэу зэхэщэгъэ купхэу мыщ епхыгъэ бзэджэшлагъэм хэчагъэхэм джи

гъэлъэшыгъэу пшъэдэклъыжьи арагъэхьыгъэр, ильэси 4-м нэс хьапс атыралъхъан альэклыгъ.

Джаш фэдэу джэгун бизнесым федэшхо рагъэшымэ, зэхэщэгъэ купыр бзэджэшлагъэм хэчагъэмэ е цыфым лэнатлэу ылыгъыр къызыфигъэфедэгъэмэ, сомэ миллион 1,5-рэ хъурэ тазырыр е ильэси 6-м нэс хьапс тыралъхъан альэклыгъ.

Федеральнэ хэбзэгъэуцугъэм къызэрилохэмклэ, узылэпызыщэрэ джэгунхэр зыщызэхашхэрэ чыплэр джэгуплэ шьолъырым (зонэм) имыты хъумэ, пшъэдэклъыжьи зэрагъэхьыгъэр организациер ары. Адрэ цыфэу аш хэчагъэхэм ыкли лэнатлэу зылыгъэхэм уголовнэ лоф къафызэлуахыгъ.

Аш нэмыкклэу фитыныгъэ ямылэу (лицензиер) узылэпызыщэрэ джэгунхэр зэхэзыщэхэрэ букмекерскэ конторэхэм, тотализаторхэм административнэ пшъэдэклъыжьи арагъэхьыгъыти агъэлъэшыгъ.

щыгъэ. Къыхэгъэщыгъэн фае, гъээтхэр, журналхэр зыкласэу яджэрэмэ япроцент 73-р хэутыгъэ шыклэм теклыныш, электроннэ техьажьынэу фэхьазырэп, процент 17-р ары нылэп электроннэ шыклэр нахь къэзыштэу къэзылуагъэр.

Шлэныгъэлэжхэм зэрагъэунафыгъэмклэ, хэутыгъэ шыклэм тетэу цыфыр зэджэрэ къэбарыр нахь къыгурэлэ, ышхъэ къенэжы. Электроннэу заджэхэрэр гурылогъуае къашэхъу ыкли псынклэу шхъэм екыжы. Ауштэу щыт нахь мышлэми, электроннэ шыклэр нахь къызыфэпсынклэхэрэри шылэх. Тиреспубликэу щыпсэурэ цыфхэм зафэдгъэзагъ, къэбархэм зэрджэхэрэ шыклэм зыщыдгъэгъэзагъ.

Руслъан, ильэс 30 ыныбжь:

— Интернетыр тищылэныгъэ нахь жъугъэу къызэрэхъагъэр арынкли хъун электроннэ шыклэм тетэу къэбархэм сяджэу бэрэ къызкыкълыгъэр, ау, сыдэу щытми, хэутыгъэу, тхьапэм тетхагъэу слэгъурэр нахьыбэрэ

Шъыпкъэр щэчалъэклэ пщэчын плъэкълыщтэп (Публицистическэ тхыгъэ клэклхэр)

Ятлоклэнэрэ лэшлэгъум зыфэдэ щымылэ къыныгъошхоу къыхэхъухьэгъэ Хэгъэгу зеошхом епхыгъэ публицистическэ зэнэ-къокухэр, тарихь уплъэкълунхэр, литературэ лыхьонхэр ныбжымыклогъэхьынхэкли мэхъу. Ар гурылогъуае. Сыда плэмэ цыфлэпкыыр щылэ зыхъугъэм къыщыублагъэу аш фэдиз цыфыбэ зыхэкълодэгъэ зэо мэхъаджэ къэхъугъэп плэми хъушт.

Къызышлогъэшлыгъуай Сталинградскэ ыкли Курскэ заохэм цыфхэр ашагъэстыхэзэ лугъо шуцлэшхор зышхъащытыгъэ Бухенвальд фэдэхэм анахь зэо шынагъо къэхъун ылъэкълыщтэу. Ахэм яхьщыр къэхъугъэкли цлэу къыфэбгъотыщыр къэугупшысыгъуае хъунэу къысшлэшлы. Ары дзэпашэхэм ягукъэкълыжхэу къатхыжыгъэхэм, дзэкллолхэм яписъмэхэу къытпылэсыжыгъэхэм ахэт гушылэ пэпчэ осэшхо фэтшлын фаеу зыкылыщытир. А зэпстэумэ заом епхыгъэ къыныгъошхохэр тынэгу къыклагъэуцох, сакъыныгъэ тхэпыным, мамырныгъэ щылаклэр дгъэлэплэным тафагъасэ.

Хэхьоныгъаклэхэр фэхъухэзэ щылэныгъэр псынклэу ыпэклэ плэклэуатэ, плэужыклэ пэпчэ дунаир ыкли щылэныгъэр зыфэдэхэр къагурылонхэм иамалышлухэр къафызэлуехы. Ау щылаклэр зыфэдэщытир, нахьышлум фэщэгъэн зэрэфаер къагурылоным фэшл цыфлэпкыым ренэу пэрыохъу къыфэхъу нравственнагъэ зыхэмьлэ зекълэклэхэр. Къызэрыккэ дэдэу щыт шъыпкъагъэр цыфым нахь къызыгурыложьырэр ныбжыр нахь зыхэкълэуатэ ары. Тядэлуным имызакъоу, къалорэр зэхэтхыным, уасэ фэтшлынэм, десэ тфэхъуным ныбжыым тыфегъасэ.

Заом тыфызэплэклъыжъэ, ар ыкли хэлэжъагъэхэу тызылуагъэхэр е зыгорэхэр зыпыттхыгъагъэхэр къыдгурылонхэм ыужтитэ, ахэр псаоу къызэрэнэжыгъэхэм имызакъоу цыф нэмык шъыпкъэ зэришыгъэхэр зэхэтэшлэ. Ахэр сыдыгъокли рэхьатых, гулэн хэмылхэу егъухэхэзэ япшъэрылхэр агъэ-

цаклэх, цыфыгъэшхо ахэлэ, зыгорэм икын дагошыным сыдыгъуи фэхъазырых. Умыгъэшлэгъон плээкълырэл агу етыгъэу ахэр шлум зэрэфэлажъэхэрэр, цыфыгъэшхо зэрахэлъыр.

Кинохэм къагъэлажъэхэрэмрэ тхылхэм къатхыхэрэмрэ ате-хыгъэ къодыеу щымытэу, заор зыфэдэр ошлэмэ, ар теклоныгъэр къыдэхыгъэным епхыгъэ ыкли ищыклэгъэ шъыпкъэу щыт лофшлэнышхоу зэрэгъэпсыгъэр зэхэошлэ. Джары зэрэщытхэр тинахьыжы ныбджэгъухэу дэгъоу ыкли егъухэхэзэ япшъэрылхэр зэшлозыхыгъэхэр.

Сыныбжь зэрэхахьорэм дыкыгъоу аш фэдэ цыфхэм шхъащэ зэрафэсшлырэм ренэу хэхъо.

Фронтовикэу Нэпсэу Фази-лэ къылотэжыщыгъ: «Члэнэгъэ хылыгъэу сшыгъэхэм хэкълодэгъэхэ ныбджэгъухэм, олопхэм тазэрэдэлъыгъэм ямызакъоу, сэ зэуаплэм бэ къыздисхыжыгъэр. Къын пстэури тшэчын плээкълыщыгъ. Зэоклыбым щылэхэми джаш фэдэу къынышхо зэрэте-ллыр тшлэщыгъ, теклоныгъэр къэгъэлэжъэным фэшл мылшъыжхэу ахэм япшъэрылхэр зэрагъэцаклэщыгъэхэр къыдгурылощыгъ. Тэ заом тыфигъэсагъ цыфхэм шлоу афыщытыгъэн зэрэфаем. Адэ непэ? Зэкълэми тхьырэ цлэ лъаплэу «цыфы» зыфэлощтыр лъагъэу алэтынэм пстэури фэхъазырха, фытегъэ-псыхъагъэхэ?! Заом нафэ къыщэхъу цыфым нравственнагъэу хэлъыр зыфэдэр, цыфым ищылэныгъэ уасэу илэр».

Сэ сызэрелпырэмклэ, заом ехьыллэгъэ анахь зэфэгъэшхо зыхэлэ тхылыр джи атхы къодый нылэп. Гушылэу «Теклоныгъ» зыфэлощтым къеубыты цыфым нравственнагъэу хэлъым мэхъанэу илэр ыкли аш нахьыби. Заом илъэхъанэ ищыклэгъэ лофшлэн къыныр ахэм агъэцаклэщыгъ.

БЭРЭТЭРЭ Мурат.

Урысыем ипрофессионалнэ тхаклохэм я Союз, Урысыем ижурналистхэм я Союз ахэт.

Тхьапэм тетхагъэр нахь гурылогъошлу

Цыфхэм яшлэшхэр зыщызэрагъэшлэрэ Урысые гупчэм илофышлэхэм зэрагъэунафыгъэмклэ, тикъэралыгъоу щыпсэурэмэ япроцент 70-м ехъумэ гъээтэ ыкли журнал хэутыгъэхэм яджэнхэр нахь ашлогупсэф электроннэ шыклэм нахь.

Аш къызэритырэмклэ, процент 77-у зэупчыгъэхэм ашыщэу процент 12-р хэутыгъэу тхьапэм тетым мафэ къэс еджэ, процент 31-р тхьамафэм къыкклогъэу е щэ, процент 26-р мазэм тло, проценти 8-р ильэсым зауларэ хэлпыхьэх. Хэутыгъэ къыдэклъыгъохэм интернет-версиехэм нахь маклэрэ арэхьэх. Ар къызфэзыгъэфедзэ къэралыгъом ихъухэрэ къэбархэм яджэхэрэр процент 58-рэ нылэп.

Къыхэгъэщыгъэн фае, тхьапэм хэутыгъэ къэбархэм нахьыбэрэ яджэхэрэр пенсием клогъэу цыфхэр арых. Ахэм

япчъагъэ процент 84-рэ мэхъу. Интернетыр ныбжьыкклэхэм нахь къыхахы, зыныбжь ильэс 18-м къыщегъэжъагъэу 24-м нэсэу мыщ еджэрэр процент 80-м нэсы.

Джэуапхэм къызэрагъэлэгъуагъэмклэ, Урысыем щыпсэуэхэрэм янахьыбэм ашлогъэшлэгъон хъугъэ къэбарым хэутыгъэу еджэнхэр нахь къыхахы, электроннэ шыклэр шагъэзые. Аш фэдэу гупшысэхэрэр процент 51-рэ мэхъу. 2013-рэ ильэсым мыщ фэдэу зяупчыхэм зэрагъэунафыгъагъэмклэ, хэутыгъэ шыклэр къэзыштэрэ цыфхэм япчъагъэ процент 58-рэ хъу-

сыгу къэкълыжы. Къэралыгъом, республикэм ихъухэхэрэр зэргъэшлэным пае пчэдыжырэ Интернетклэ сахэппыхьэ, псынклэу сяджэ, зэхьоклыныгъэу къэхъугъэхэр зэсэгъашлэх. Етланэ, уахьтэ силэмэ, тхьапэм тетхэгъэ къэбархэм нахь игъэклотыгъэу сяджэжы.

Марет, ильэс 52-рэ ыныбжь:

— Тхьапэм хэутыгъэ гъээтхэм, журналхэм сызэрысагъэм къыхэкълыклэ электроннэ шыклэм тетэу седжэныр къын къысщэхъу. Тэрэзэу зэхэсымыфыгъэу, къэзгъэзэжъэу клэ-

сыджыкыжъэуи бэрэ къыхэкълэ. Арыш, аш фэдэ шыклэр згъэфедэрэп. Тхьапэм тетхэгъэ къэбархэм сяджэныр нахь къыхэхэхы.

Зарем, ильэс 23-рэ ыныбжь:

— Силофшлэн епхыгъэу Интернетыр сэгъэфедэ зэпыт. Аш даклоу бэклэ нахь къысфэпсынклэ электроннэ гъээтхэм сяджэныр. Сызыфаер псынклэу къыхэхэгъэщы ыкли охьтабы сымыгъаклоу къэралыгъом щыхъурэ къэбархэр зэсэгъашлэх.

ГЪОНЭЖЫКЪО Сэтэнай.

Уасэхэм джыри къахэхъощта?

Непэ унэ-коммунальнэ хызымэтым лэфхэр зэрэщыгъэпсыгъэхэм узыхапплэккэ, ащ щызэшлуахырэ лэфыгъэхэм тэри тишъыпкъэу ыккы хэшылк афитилэу тахэмылажьэу кыныгъо пстэури дэгъэзыжьыгъэ зэрэмыхуштыр нафэ къэхъу. Фэтэрыбэу зэхэт унэхэм ачлэхэм къашлошы зыгорэ къэканышъ, зэккэри афызэшлуихыштыу. Шыпкъэ, зифэшшоэ къулыкхуэм пшъэдэккыжьэу ахыерэ къагурылэзэ япшъэрылхэр агъэцэккэнхэ фае. Арэу щытми, осэ гъэнэфэным кыинэу пылхэм хэшылк афитилэу коммунальнэ фэлэ-фашлэхэу дгъэфедагъэхэм апккэ тэр-тэрэу къэтлытэшьоу зыдгъэсэн, зэу-ккэхэм тахэлажьэзэ, ищыккэгъэу тлытэрэ лэфыгъэхэм тлэ афэтлэтын, имыщыккэгъэхэр щыдгъэзыешъунхэу тыщытын фае. Мы лэфымккэ хэти чаныгъэ кызыхимыгъафэ хуштыт. Арэу щытми, тигупшысаккэ ащ тетэу гъэпсыгъэшъ, джыерккэ чаныгъэ иккы кызыдгъафэрэп ыккы специалистхэр лэпылэгъу тымышлэхэу зэккэри тфызэхэфыштыт. Ащ пае, **уасэхэмрэ ахэр гъэнэфгъэнхэмрэккэ Адыгэ Республикэм и Гъэлорышлэлэ ипашъу Хъапэе Азэмат непэ гушылэгъу тыфэхъугъ.**

— Азэмат, шэны зэрэ-хъугъэу, илъэсым иккы-хъагъум коммунальнэ-фэлэ-фашлэхэм яоса-ккэхэр агъэнафэх. Сыд фэдизу мы илъэсым ахэм къахэхъощта?

Адыгеим 2015-рэ илъэсым ибэдзэогъу и 1-м кышчыублагъэу фабэмккэ уасэр проценти 6,8-у, псымккэ процент 14,5-у ыккы электроэнергиемккэ проценти 9,65-у кышчылэтыгъэхэ хушты.

— Хэбзэгъэуцугъэм зэригъэнафэрэм тегъэпсыккыгъэу унэ-коммунальнэ фэлэ-фашлэхэм уасэхэу 2015-рэ илъэсым тельытагъэхэр 2014-рэ илъэсым итыгъэгъазэ и 20-р къэмысыгъэу дгъэнэфагъэх. Ахэм ахэхъагъэр зыфэдизым игугъу къэпшынын хуэм, къэлэгъэн фае 2015-рэ илъэсым ибэдзэогъу и 1-м кы-

шчыублагъэу зашъохэрэ псымрэ псы шлоир дэгъэчыгъэнымрэ ауасэхэм процент 14,5-у, фабэр кызыэрэтырэм проценти 6,8-у ыккы электричеством проценти 9,65-у зэрахэхъагъэр. Газымккэ уасэр джыерккэ дгъэнэфагъэгоп ыккы а лэфымккэ тарифхэмккэ Федеральнэ къулыкхуэм кылоштым тежэ.

— Умыгъэшлэгъон пльэккыштыт гъэрэ-ккэрэм елытыгъэмэ, псымккэ къалыгъэрэ хэпшыккэу зэрэдэккы-ягъэр. Сыда ар зытэхъу-хъагъэр?

— Шыпкъэмккэ, хэпшыккэу псым уасэ хэхъагъ. Арэуштыу зыккэхъугъэр гъэрэ-ккэ Урысые Федерацием и Правительство газымрэ электричествомрэ ятарифхэр зэмыхъоккыгъэнхэу зэригъэнэфагъагъэр ары. Ащ ишлуагъэккэ псымрэ фабэмрэ уасэхэм зэрахэхъэрэм ипсынккэгъэ кыккычыгъагъ, сыда плэмэ ахэм уасэхэри мыхушты шапхэм ар процент 15-ккэ нахыб. Зэккэри зыфэ-ккыерэ фабэр ятыгъэнымккэ Адыгэккэлэ ипредприятие шы-ккэу ыгъэфедрэр республикэм ифэбээнергетическэ комплекс хэхъэрэ предприятиехэм агъэ-федрэм фэд. Арэу щытми, фабэмккэ ащ уасэу агъэнэфа-гъэр сомэ 600 — 700-ккэ ад-рэхэм анахь цыккыгъ. Ащ ыпккэ кыккэу предприятием газымккэ ыккы электричествомккэ чыфа-бэ зэтыригъэон фаеу мэхъу ыккы чыфэхэм апккэ кыккэу псы стырым иккэтын зэпагъэу, предприятиеер экономикэ пль-ныккыомккэ естыхъэ. Уасэр ккэ-лэтыгъэным ехыплэгъэ унашъоу ашыгъэм ишлуагъэккэ, джы пред-приятием иэкономикэ илъэс зытлуккэ зыпккэ рагъэуцожьын альэккышты.

Мышккэ щысэу къэпхынын пльэ-ккышты Адыгэккэлэ щыхъугъа-гъэр. Республикэм ипашэхэмрэ муниципальнэ образованием идепутатхэмрэ 2015-рэ илъэ-сым фабэмккэ къалэм пае уасэр хэпшыккэу ккэлэтыгъэ-ным ехыплэгъэ унашъоу ашыгъ. Адыгеим 2015-рэ илъэсым ибэдзэогъу и 1-м кышчыуб-

лагъэу фабэмккэ уасэр проценти 6,8-у, псымккэ процент 14,5-у ыккы электроэнергиемккэ проценти 9,65-у кышчылэтыгъэхэ хушты.

Псым ехылагъэу къэплон хуэм, тиреспубликэ щыпсэхэрэм псым уасэу атырэр Ккыблэ федеральнэ шлолырым хэхъэрэ адрэ субъектхэм ащыпсэхэрэм атырэм бэккэ нахь макк. Гушылэм пае, Ростов хэкум псы зы кубометрэм уасэу щырилер сомэ 45-м ккышчыккэрэп. Ащ елытыгъэмэ, Адыгеим иккэлэ шхъалэ щыпсэхэрэм 2015-рэ илъэсым псы зы кубометрэм лъатыштыр сомэ 15 нылэп е фэдишккэ нахь макк.

Шлолырымккэ зышлоккыхэ мыхушты шапхэм ар процент 15-ккэ нахыб. Зэккэри зыфэ-ккыерэ фабэр ятыгъэнымккэ Адыгэккэлэ ипредприятие шы-ккэу ыгъэфедрэр республикэм ифэбээнергетическэ комплекс хэхъэрэ предприятиехэм агъэ-федрэм фэд. Арэу щытми, фабэмккэ ащ уасэу агъэнэфа-гъэр сомэ 600 — 700-ккэ ад-рэхэм анахь цыккыгъ. Ащ ыпккэ кыккэу предприятием газымккэ ыккы электричествомккэ чыфа-бэ зэтыригъэон фаеу мэхъу ыккы чыфэхэм апккэ кыккэу псы стырым иккэтын зэпагъэу, предприятиеер экономикэ пль-ныккыомккэ естыхъэ. Уасэр ккэ-лэтыгъэным ехыплэгъэ унашъоу ашыгъэм ишлуагъэккэ, джы пред-приятием иэкономикэ илъэс зытлуккэ зыпккэ рагъэуцожьын альэккышты.

— Зэгъэпшэнхэм сы-дигъуи бэ дэгъоу нафэ къашлырэр. Ккыблэ фе-деральнэ шлолырым хэхъэрэ субъектхэм уасэхэм ябгъэпшэн ху-мэ, тиреспубликэ шагъэ-

нэфагъэхэм сыда ккыпшоллэн пльэккы-штыр?

— Фабэмккэ тйуасэхэр Крас-нодар, Волгоград ыккы Рос-тов-на-Дону ащагъэнэфагъэхэм бэрэ арагъапшэх ыккы тэтые-хэр анахь инхэуи ккыхэккы. Ар бгъэшлэгъонэу щытэп. Ти-республикэ ипредприятиехэм фабэр алэккэгъэхъэгъэнымккэ системэу агъэфедрэрэр ад-рэхэм яехэм афэдэп. А къа-лэхэм адэт котельнэхэм зэгъу-сэу продукциитлэу ккаты: фа-бэмрэ электроэнергиемрэ. Ахэр зэрэуагъэккыгъэхэм ккыккэ-ккэрэм котельнэхэр ыгъыгъэн-хэм мыльккыу пэлуагъахэрэр ккырегъэккыужьы. Нэмыккэу къэплон хуэм, фабэмрэ элек-тричествомрэ ккэшлыгъэнхэр нахь пыутэу къафэклэу ыккы а фэлэ-фашлэхэм ауасэхэри нахь цыккыу гъэпсыгъэх. Тэ тико-

гъэлэгъогъэ зэфэхысыжьхэр зэригъусэхэу ФСТ-м фэтэгъэ-хыккы. А Федеральнэ къулыкхуэм зэккэ документхэр еуплэккыккы ыккы, ищыккэгъэ хуэмэ, гъэ-тэрэзыжьынхэр афэшлэх.

— Ар ккыдгурылуагъ, ау муниципальнэ образова-ниехэм яуасэхэр зэте-ккынккэ фаеу зыккэ-хуэрэр ккыдгурылэрэп.

— Шлолырымккэ лэф ащызы-шлэрэ предприятие пэпчэ екло-лэккэ гъэнэфагъэ ил. Псыр алэккэгъэхъэгъэнымккэ систе-митлэу тегъэпсыккыгъэу лэф зы-шлэхэрэр ахэтых. Ащ фэдэ предприятиеу шлолыритлэм фэлэ-фашлэхэр афэзыгъэцэккэ-рэм псымккэ зэфэмыдэхэу тарифитлэу фэдгъэнэфэн тлэ-ккышты. Джащ фэдэу предпри-ятиехэм хъарджэу ашлырэри, яоперационнэ лэфшлэни зэте-ккыккы. Гушылэм пае, Мыеккыуапэ псэу ккылэккыахэрэм ипроцент 80 фэдизыр ежъ-ежъырэу къа-чъэзэ ккэккы. Ащ фэдэ псы кубометрэм уасэу илэр сомэ 12. А шыккэуи электроэнер-гие гъэфедрэгъэныр ккыдилы-тэрэп. Адыгэккэлэ пштэмэ, псыр насосхэмккэ ккычлэщы-плэм ккышчыдэщэгъээн ыккы убытыплэхэм арыгъэхъогъэн, ащ ыуж насосхэмккэ системэм игъэхъагъэн фаеу щыт. Нэмы-ккэу къэплон хуэм, зы псы кубометрэм насосхэмккэ щэгъо-гъоу зэфэгъэн фаеу мэхъу. Ащ электроэнергиеу пэлуагъа-хэрэр маккэп. Арышъ, псыр нахь лъаплэу къафэклэу ыккы зы кубометрэм уасэу сомэ 20-м нэгъэсыгъэн фаеу мэхъу. Ащ электроэнергиеу пэлуагъа-хэрэр маккэп. Арышъ, псыр нахь лъаплэу къафэклэу ыккы зы кубометрэм уасэу сомэ 20-м нэгъэсыгъэн фаеу мэхъу. Ащ электроэнергиеу пэлуагъа-хэрэр маккэп. Арышъ, псыр нахь лъаплэу къафэклэу ыккы зы кубометрэм уасэу сомэ 20-м нэгъэсыгъэн фаеу мэхъу.

Джыри зы щысэ ккэсхыи сшлоигъу. Кошхъэблэ районим-ккэ поселккэу Майскэм бюд-жет мыльккыккэ уахътэм диш-тэрэ котельнаккэ шагъэпсыгъагъ. Ккэугоеныгъэ дэгъу хэлъэу ащ лэф ышлэштыгъ. Фабэр ятыгъэ-нымккэ ащ газэу шагъэфедрэр зыфэдизыр зытэуплэккыу ифэшшоэ зэфэхысыжьхэр тшыккы, фабэм пае уасэхэр ккэдгъэлыхыгъагъэх.

Адыгеим щыпсэхэрэм псым уасэу атырэр Ккыблэ феде-ральнэ шлолырым хэхъэрэ субъектхэм ащыпсэхэрэм аты-рэм бэккэ нахь макк.

— Джыри зы унчлэ джэ-уап ккэптыжъы тшло-игъу. Коммунальнэ фэлэ-фашлэхэм ауасэхэм апае цыфхэм зэхэуытагъэу атырэм зэрэхъагъэм индекс сыдым нэ-сыгъа? Нэмыккэу къэплон хуэм, 2015-рэ илъэсым ибэдзэогъу и 1-м ккышчыублагъэу ттыштыр джы тызыхэт илъэсым зэрэщытыгъэм сыд фэдишккэ нахыба?

— Муниципальнэ образова-

Мыеккыуапэ псэу ккылэккыахэрэм ипроцент 80 фэдизыр ежъ-ежъырэу къа-чъэзэ ккэккы. Ащ фэдэ псы кубометрэм уасэу илэр сомэ 12.

деральнэ хэбзэгъэуцугъэхэм, унашъохэм, уасэхэмккэ Феде-ральнэ къулыкхуэм (ФСТ-м) име-тодическэ рекомендацыехэм атегъэпсыккыгъ. Зэккэ тэ тишэ-пхэ актхэр статья пэпчэ мыль-ккыу пэлуагъэхъагъэр ккызыщы-

ние пэпчэ индекс шхъафэу гъэпсыгъэ. Гушылэм пае, Мые-ккыуапэккэ хэхъагъэр процент 11-м нахыб. Джащ фэдэу адрэ муниципальнэ образованиехэм яехэри зэфэдэхэп.

СЭХЪУТЭ Нурбый.

ТЕАТРЭМРЭ ЛИТЕРАТУРЭМ И ИЛЬЭСРЭ

Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ театрэу Цэй Ибрахымэ ыцлэкэ шытым мы ильэсым апэрэ спектаклэу Мыекъуапэ кышхыгъэлыгъуагъэр «Къокласэр» ары. Пчыхъэзэхыхэр гъэшлэгъон къэзышыгъэмэ ахэтэлъытэ театрэм ыцлэ зыфаусыгъэ Цэй Ибрахымэ ытхыгъэ пьесэм шылэныгъэр кызырелотэрэ шылкэр.

Лыгъэр шлулъэгъум кьеуфэ

Тыгъужь иобраз Ацумыж Нурбий кызырегъэлыгъорэм кыхэдгъэщырэр артистым пэсэрэ лъэхъаным гуклэ ухищыныр кызырэдэхурэр ары. Плырстырыгъэм дихъыхырэр, зэфэхысыжхэр псынклэу ешых. Ыцлэ емыллытыгъэу Тыгъужь гуфэбэныгъэ зыфыуегъэшых.

Къокласэ зылъэгъу мыхъухэрэр, къепыйхэрэр щылэх. Зафэу, гуклэгъу хэлъэу зэрэщытым пэе ащ кыпэуцухэрэр лъэклэ зилэ цыфых, зэщыхуа-клохэу пльытэхэ хушх. Тхьаркыхо Теуцожь ролым зэлы-кыгъ. Лыгъэ зэрихъаным ар фэхъазыр, инэплэгъуагъэ кыуилорэр маклэп. Арэу щытми, Къокласэ гур ыгъэуцыйлэу кыхэкых. Дзэопп, ролыр кызышырэр Ахмэт Артур, ишхъэгъусэ изеклуагъэр гурылогъошлэхэп. Бзылфыхэр

чэщ мэзахэм хэтэу, ролым фэгъэ-загъэр Уайкъокъо Асыет, Къокласэ ыдэжь макло, шлулъэгъу къабзэу фишыгъэр гуригъало шлоигъоу гушылэгъу фэхъу. Гуащэр зыгъэмысэщтхэр кытхэкынкы пшлэхэщтэп. Унагъо илэу мэзым кыуагъэ хулыфыгъэм зыгуригъало шлоигъоу. Асыет шъабзэу зэрэ-зеклорэм, псэ зыпыт гушылэхэр кызырелохэрэм, нэку-нэпс ху-гъэу Къокласэу адыгэ лъэпкъым цлэрыло шыхуыгъэм ыпашхъэ зэриуцогъэ шылкэр театрэм ишэн-хабзэхэм адештэ. А уахътэм Гуащэм угу ебгъэгъу пшлоигъоу артисткэм ролыр кызылэуехы.

Техакло ироль ухэзыщэрэ Мурэтэ Рустами артист нэша-нэхэр дэгъоу ыгъэфедэгъэх. Ащ Гуащэр шлу ыльэгъу, гуфэбэ-ныгъэу фырилэр шхъэихыгъэу релэ, ау бзылфыхыгъэм ыгу зыгъэ-ушъэбын гушылэ кыфэмыгъоты-гъэу кытцэхъу. Шыпкэ, шлу-лъэгъу къабзэр Техакло кылуа-

тэзэ, Гуащэр нэшлуклэ кызыр-регъэпллы, ылапи кыфещэи...

Гуащэр унэгъо бай зыщыпсэ-урэр, унэлутхэр илэх, кешлэкыгъэр маклэп. Орэд кыфэзылон, зыгъэ-гушлон цыф егъоты, щыгъынхэр

зыдыхэрэми ащылкэрэп. Ахэр кыделъытэх шхъае, гур мэлъы-хъо. Къокласэрэ Дзэоппырэр зэ-локлэх, зэгуремылохэу лашэклэ «зэдэгущылэх», Гуащэр кышхъэ-рэхъэ. Дзэопп Къокласэ илэшэ еклодылэ. Гуащэм клэрахъор узэн-дыгъэу Къокласэ тырещэе, ома-кэр кълэу...

Драмэм уепллыгъэ литератур-рэм епхыгъэ лфыгъохэр зы-гъэцлэгъэ Къуижь Нэфсэт кы-зэрэтилуагъэу, адыгэмэ япэсэ-рэ щылаклэ гуклэ зыфэогъэзэ-жы, зэгъэпшэнхэр ошых. Лъэпкъ театрэм ихудожественнэ пашэу Шхъэлэхъо Светланэ тызэрэ-щыгъэгъозагъэмклэ, литературэм и Ильэс диштэрэ спектаклэхэр Мыекъуапэ имызакъоу, тикъуа-джэхэми къащэгъэлъэгъоштых.

Шылэ мазэм и 29-м Мурэтэ Чэпае ытхыгъэм техыгъэу «Шу-забэхэр» зыфилуу Зыхъэ Заур-бий ыгъэуцужыгъэ спектаклэм Лъэпкъ театрэм тыщепллыщт.

Сурэтхэр спектаклэу «Къокласэм» кышхыгъэу.

ДЗЮДО

Казань щыбэнэщтхэр тэшлэх

Кыблэм дзюдомклэ изэнэкъокъу Адыгэ къэралыгъо университетым шыкыуагъ. Астрахань, Волгоград, Ростов хэкухэм, Краснодар краим, Къалмыкым, Адыгеим спортсменхэу ильэс 18-м зыныбжъ кымыхуыгъэхэр теклоныгъэм фэбэнагъэх.

Нэбгырэ 350-рэ фэдиз алы-рэгъум щызэнэкъокъу. Пшашъэ-хэр япчъагъэклэ 92-рэ хуштыгъэх. Купэу зыхэтхэм апэрэ чыпыхыр къащыдэзыхыгъэ клалэхэр, апэрэ чыпыхыр кызыхыгъэ пшашъэ-хэр Урысыем икълэу зэлуклэгъухэу мэзаем и 11 — 16-м Казань щыклошхэм ахэлэжъэщтых.

Краснодар краим, Волгоград хэкум, Адыгеим якомандэхэм апэрэ чыпыхыр афагъэшшоагъ. Тиреспубликэ ибэнэкълэхэу Мыекъуапэ хагъэуэфыкырэ чыплэхэр кышхыгъэхэр 11 мэхъух. Тренер-клэлэгъаджэу Роман Оробцовым ыгъэсэрэ Михаил Мишиным килограмм 90-рэ къэ-зыщэчирэмэ якуп ятлонэрэ чыплэр кышхыгъыгъ.

Тао Адам, кг 46-рэ, тренер-хэр Хъакурынэ Дамиррэ Мэрэ-тыкыо Сахыдэрэ, Цыкыу Рэмэзан, кг 50, тренеры Чэтыжъ Алай, Азимов Ильтар, кг 60, тренер-хэр Адзынэ Алайрэ Гиря Свет-ланэрэ, Шхъаклэмыкыо Артур, кг 60, тренерхэр Бэгъэдыр Рус-

льанрэ Нэджыкыо Русльанрэ, Бид-жосян Давид, кг 60, тренерыр Липаридзе Джони, Набэкыо Мурат, кг 66-рэ, тренерхэр Шынэхъо Муратрэ Бэгъэдыр Русльанрэ, Ордэн Заур, кг 73-рэ, тренер-хэр Беданэкыо Рэмэзанрэ Нэджы-кыо Русльанрэ, Рудиков Вита-лий, кг 73-рэ, тренерыр Хъаку-рынэ Дамир, лэтыжыкыо Карин, кг 57-рэ, тре-нерхэр Акъуш Бисльанрэ Ба-стэ Сэлымрэ, Косенко Ирин, кг 70-рэ, тре-нерыр Вержбицкий Игорь. Зыцлэ къетлогъэ бэна-клохэм ящэнэрэ чыплэхэр къа-хыгъэх.

Ятфэнэрэ чы-плэхэр кыдэзы-хыгъэхэ тиспорт-сменхэри Ка-зань агъэкло-штых. Къэгъэ-

зэжъ Ислам, кг 55-рэ, тре-нерыр Акъуш Бисльан, Батыш Джанболэт, кг 50, тренерхэр Хъакурынэ Дамиррэ Мэрэтыкыо Сахыдэрэ, Чэтыжъ Болэт, кг 73-рэ, тренерыр Чэтыжъ Алай, Уджыхъу Батырбий, кг 81-рэ, тренерхэр Хъот Юнысрэ Мэрэ-тыкыо Сахыдэрэ, Уайкъокъо Алай, кг 90-м кхэхъу, тре-нерыр Хъахъукыо Адам, Ткачен-ко Ульяна, кг 44-рэ, тренерыр Адзынэ Алай.

Гушылэгъу тызыфэхуыгъэхэ тренер-клэлэгъаджэхэу Адзынэ Алай, Бастэ Сэлым, Нэпсэу

Бисльан, Мэрэтыкыо Сахыдэ, Хъот Юныс, Чэтыжъ Алай, Бе-данэкыохэу Рэмэзанрэ Байзэт-рэ, фэхъафхэм зэралытэрэм-клэ, тибэнэкло ныбжыкълэхэм тагъэгугъэ. Ялэпэлэсэныгъэ хэ-зыгъахъохэрэм къоджэ спортсмен-хэр ащыщых.

Шэуджэн районым тренерэу лф шызышлэрэ Хъабый Байзэт игуп-шысэхэр щылэныгъэм епхыгъэх. Чылэм чаплугъэ клалэрэ пшъа-шэр къалэм еджакло зыклоклэ тренерэу зылулэщтым мэхъэнэ ин ил. Ащ фэшл кыуаджэм дэс тренерымрэ Мыекъуапэ лф шы-зышлэрэ тренер-клэлэгъаджэмрэ хэушхъафыкыгъэу, гъусэныгъэ зэдэрылэу, зэрэздэлэжъэщтхэм пэшлорыгъэшъэу зэдэгупшысэх.

Адыгэ Республикэм дзюдомклэ иклэлэцыкы-ныбжыкылэ спорт еджаплэу Кобл Якъубэ ыцлэклэ шытым идиректорэу, спортымклэ дунэе класс зилэ мастерэу Клоэ Хъазрэт кызырэтилуагъэу, сэ-наушыгъэ зыхэлэ спортсменхэр бэ мэхъух. Ахэр кыхэгъэщыгъэн-хэр, хэушхъафыкыгъэу лф адэ-шлэгъэныр тренерхэм япшэрылэ. Еджаплэм шэн-хабзэу щызэрэхъэ-хэрэм ныбжыкълэхэр ащагъэ-гъуазэх.

Мыекъуапэ щыклогъэ зэнэкъо-кыум хагъэуэфыкырэ чыплэхэр кышхыгъэхэм афэгущыла-гъэх, шлухъафтынхэр афашыгъэх.

Нэклибгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛЪ Нурбий.

Зэхъышагъэр ыкыл кыдэзы-гъэклэрэр:

Адыгэ Республи-кэм лъэпкъ лфхэмклэ, лэклыб къралхэм ащы-псэурэ тильэп-кыгъухэм адырлэ зэлхыныгъэхэмклэ ыкыл кълэбар жъугъэм иамал-хэмклэ и Комитет Адресыр: ур. Кре-стьянскэр, 236

Редакциер зыдэшылэр:

385000, к. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:

приемнэр: 52-16-79, редактор шхъалэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44,

редактор гуадзэр-пшэдэкылжъ зы-хырэ секретары: 52-16-77.

E-mail:

adygvoice@mail.ru

Зышаушыхъаты-гъэр:

Урысые Федерацием хэутын лфхэмклэ, телерадиокъэтын-хэмклэ ыкыл зэлъы-лэсыклэ амалхэмклэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чыплэ гъэоры-шлал, зэраушыхъа-тыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зышыхаутырэр

ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, к. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

Зэкълэмкыл пчъагъэр 4015

Индексхэр 52161 52162

Зак. 108

Хэутыным узшыкълэтхэнэу щыт уахътэр Сыхъатыр 18.00 Зыщыкълэтхэгъэхэ уахътэр Сыхъатыр 18.00

Редактор шхъалэр

Дэргэ Тимур

Редактор шхъалэм иапэрэ гуадзэр

Мэщлэкыо Саид

Редактор шхъалэм игуадзэр — пшэдэкылжъ зыхырэ секретары **Хъурмэ Хъусен**